

**KRAJOWE BIURO WYBORCZE
DELEGATURA W KIELCACH**

Kielce, dnia 11 marca 2019 r.

DKC-512-2/19

WYBORY

**Panie, Panowie
Prezydenci Miast
Burmistrzowie Miast i Gmin
Wójtowie Gmin
w woj. świętokrzyskim**

W dniu 25 lutego 2019 r. zostało podpisane i ogłoszone Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie zarządzenia **na dzień 26 maja 2019 r.** wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. z 2019 r. poz. 365).

W ramach przygotowań organizacyjnych do wyborów - z ustalonego kalendarza wyborczego, wynika szereg zadań do wykonania związanych z organizacją wyborów tak przez organy jednostek samorządu terytorialnego jak i organy wyborcze.

Mając na względzie nowelizację Kodeksu wyborczego z dnia 31 stycznia 2019 r., która weszła w życie 13 lutego 2019 r. z uwzględnieniem licznych zmian z 2018 r. najważniejsze z nich dotyczące tych wyborów to m.in. wykonywanie zadań przez jedną obwodową komisję wyborczą, zgłaszanie przez wyborcę samodzielnie swojej kandydatury na członka obwodowej komisji wyborczej, ograniczenie głosowania korespondencyjnego tylko dla wyborców niepełnosprawnych, wzmocnienie uprawnień mężów zaufania i wprowadzenie instytucji obserwatorów społecznych.

Przekazane obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. *o postanowieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie zarządzenia wyborów posłów do Parlamentu Europejskiego oraz o okręgach wyborczych i siedzibach okręgowych komisji wyborczych* (średnio 5 egz. na obwód głosowania) należy ze względu na rozpoczętą już kampanię wyborczą, niezwłocznie rozplakatować na terenie gminy.

Jednocześnie proszę, aby przekazaną ilością obwieszczeń, tak gospodarować, aby była możliwość uzupełnienia plakatowania przed dniem głosowania oraz zapewnienia po 1 egz. w lokalu każdej obwodowej komisji wyborczej w dniu głosowania.

Pilnym zadaniem, zgodnie z art. 114 Kodeksu wyborczego jest wyznaczenie przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) na obszarze

gminy odpowiedniej liczby miejsc przeznaczonych na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń wyborczych i plakatów komitetów wyborczych oraz podanie wykazu tych miejsc do publicznej wiadomości.

Należy pamiętać, że obwieszczenia wyborcze powinny być zamieszczane w miejscach łatwo dostępnych dla osób niepełnosprawnych o ograniczonej sprawności ruchowej.

Głosowanie w wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadza się w stałych obwodach głosowania utworzonych na podstawie przepisów Kodeksu wyborczego. Zmian w podziale na stałe obwody głosowania dokonuje się najpóźniej w 45 dniu przed dniem wyborów, tj. **do dnia 11 kwietnia 2019 r.** Kodeks wyborczy w art. 13 § 1 określa zamknięty katalog przesłanek uzasadniających dokonanie takich zmian. W żadnym innym przypadku wprowadzanie zmian w istniejącym podziale gminy na obwody głosowania nie jest dopuszczalne.

Również **do dnia 11 kwietnia 2019 r.** mogą być dokonane zmiany siedzib obwodowych komisji wyborczych. W przypadku wystąpienia nadzwyczajnych wydarzeń już po ww. terminie, komisarz wyborczy może zarządzić zmianę siedziby obwodowej komisji wyborczej na czas określonych wyborów.

Zgodnie z nowelizacją Kodeksu wyborczego komisarz wyborczy tworzy odrębny obwód głosowania w zakładzie leczniczym, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym i areszcie śledczym, jeżeli w dniu wyborów będzie w nim przebywać co najmniej 15 wyborców. Natomiast obwody głosowania w domach studenckich lub zespołach tych domów są tworzone jeżeli zamierza przebywać w nich w dniu głosowania co najmniej 50 wyborców.

Termin utworzenia odrębnych obwodów głosowania oraz ustalenia ich granic, siedzib i numerów upływa w dniu **23 kwietnia 2019 r.** (termin przedłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Do dnia 26 kwietnia 2019 r. należy podać do wiadomości publicznej w formie obwieszczenia, informację komisarza wyborczego o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych, w tym o lokalach przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz o możliwości głosowania korespondencyjnego przez wyborców niepełnosprawnych i możliwości głosowania przez pełnomocnika. Obwieszczenie należy ponadto umieścić w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 16 § 2 Kodeksu wyborczego). Jeden egzemplarz obwieszczenia proszę przekazać do Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Kielcach.

Jeżeli po wydaniu obwieszczenia nastąpi zmiana siedziby obwodowej komisji wyborczej, wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza analogicznie obwieszczenie z uwzględnieniem dokonanych zmian.

Zgodnie z nowelizacją Kodeksu wyborczego w każdej gminie zostali powołani przez Szefa Krajowego Biura Wyborczego urzędnicy wyborczy, do zadań których należy między innymi przygotowanie i nadzór nad przebiegiem wyborów w obwodowych komisjach wyborczych, organizowanie szkoleń dla członków tych komisji, czy czynności związane z ich powołaniem.

Czynności związane z powoływaniem obwodowych komisji wyborczych wykonują urzędy gmin, działające w ramach obsługi urzędnika wyborczego. Zgłoszenia kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych, w tym zgłoszenia wyborców, którzy mogą samodzielnie zgłaszać swoje kandydatury na członka obwodowej komisji wyborczej **do dnia 26 kwietnia 2019 r.** przyjmują urzędnicy wyborczy, za pośrednictwem urzędu gminy (art. 182 § 5 Kodeksu wyborczego). Komisarze Wyborczy najpóźniej w 21 dniu przed dniem wyborów, **tj. 6 maja 2019 r.** jako organy właściwe, powołują obwodowe komisje wyborcze (art. 182 § 1 w zw. z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Zgodnie z ustawą funkcjonować będzie jedna obwodowa komisja wyborcza. W skład obwodowej komisji wyborczej powołuje się:

- 7 osób w obwodach głosowania do 1000 mieszkańców;
- 9 osób w obwodach głosowania od 1001 do 2000 mieszkańców;
- 11 osób w obwodach głosowania od 2001 do 3000 mieszkańców;
- 13 osób w obwodach głosowania powyżej 3000 mieszkańców.

Sposób zgłaszania kandydatów na członków komisji oraz zasady ich powoływania określa uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 27 lutego 2019 r. w *sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania utworzonych w kraju, w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego.*

Mężowie zaufania mają prawo obserwować prace każdej komisji wyborczej i tak jak dotychczas, prawo do obecności przy przewożeniu i przekazywaniu wyników wyborów do właściwej komisji wyborczej wyższego stopnia.

Nowością jest prawo wyznaczenia po jednym obserwatorem społecznym do komisji wyborczych przez zarejestrowane w Rzeczypospolitej Polskiej stowarzyszenie i fundację, do których celów statutowych należy troska

o demokrację, prawa obywatelskie i rozwój społeczeństwa obywatelskiego (art. 103c § 1 Kodeksu wyborczego).

Do dnia 13 maja 2019 r. wyborcy niepełnosprawni mogą zgłaszać zamiar głosowania korespondencyjnego, w tym przy pomocy nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a (termin przedłużony zgodnie z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego).

Krajowe Biuro Wyborcze centralnie wykona wszystkie materiały wyborcze sporządzone w alfabecie Braille'a, w tym instrukcje głosowania korespondencyjnego, które zostaną dostarczone przed wyborami do urzędów gmin. Natomiast nakładki na karty do głosowania wraz z kartami zostaną przekazane w trybie ustalonym przez Okręgową Komisję Wyborczą w Krakowie.

Do głosowania korespondencyjnego mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 8 czerwca 2018 r. *w sprawie przesyłek w głosowaniu korespondencyjnym* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1232) oraz uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 1 sierpnia 2011 r. *w sprawie określenia wzoru i rozmiaru koperty na pakiet wyborczy, koperty zwrotnej, koperty na kartę do głosowania, oświadczenia o osobistym i tajnym oddaniu głosu oraz instrukcji głosowania, stosowanych w głosowaniu korespondencyjnym w obwodach głosowania utworzonych w kraju* (M.P. Nr 75, poz. 741 zm. M.P. z 2014 r. poz. 134 i poz. 808).

Należy również pamiętać o bieżącej aktualizacji rejestru i spisu wyborców. Ważnym zadaniem w zakresie prowadzenia rejestru wyborców jest procedura wpisywania wyborców do rejestru na wniosek. Decyzja o wpisie nie może mieć charakteru technicznego; powinna być konsekwencją faktycznego zamieszkiwania wyborcy na obszarze danej gminy. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) winien każdorazowo przeanalizować i sprawdzić w takim aspekcie ich zasadność. Zgodnie z nowelizacją Kodeksu wyborczego termin na rozpatrzenie wniosku i wydanie rozstrzygnięcia w sprawie wpisania lub odmowy wpisania do rejestru wyborców został wydłużony do 5 dni.

W dniu 6 maja 2019 r. upływa termin sporządzenia spisów wyborców (art. 26 § 11 w zw. z art. 9 § 2 Kodeksu wyborczego). Spisy wyborców sporządza się:

- w systemie informatycznym umożliwiającym wydruk tego spisu,
- z uwzględnieniem podziału gminy na stałe obwody głosowania,
- według stanu na dzień 26 maja 2019 r., tj. na dzień wyborów,
- w dwóch egzemplarzach, oddzielnie dla każdego obwodu głosowania.

Sposób sporządzenia i udostępniania spisu wyborców, jego wzór, metody aktualizacji oraz wzór wniosku o udostępnienie określone są w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 grudnia 2014 r. w sprawie spisu wyborców (Dz. U. z 2015 r. poz. 5) po dokonaniu stosownych zmian związanych z rodzajem wyborów.

Spis wyborców w okresie **od dnia 5 maja 2019 r. do dnia 18 maja 2019 r.** powinien być udostępniony do wglądu w urzędzie gminy (art. 36 Kodeksu wyborczego).

Zwracam również uwagę na konieczność systematycznej i starannej aktualizacji sporządzonych spisów wyborców, aż do dnia ich przekazania przewodniczącym obwodowych komisji wyborczych, **tj. do dnia 25 maja 2019 r.**

Wydruku spisu wyborców dokonuje się nie później niż na dwa dni przed dniem wyborów. Wszelkie zmiany dokonywane w spisie wyborców po jego wydrukowaniu wprowadza się również do systemu informatycznego. Aktualizacji spisów wyborców należy dokonywać aż do dnia ich przekazania przewodniczącym obwodowych komisji wyborczych.

Ponadto od początku kampanii wyborczej także do dnia przekazania spisu wyborców przewodniczącym obwodowych komisji wyborczych (tj. do dnia 25 maja br.), urzędy gmin są uprawnione i obowiązane do wydawania wyborcom zmieniającym miejsce pobytu przed dniem wyborów – **zaświadczeń o prawie do głosowania** (art. 32 Kodeksu wyborczego).

Możliwość otrzymania zaświadczenia i informacja o tym powinny być w każdej gminie powszechnie dostępne.

Należy również mieć na uwadze opatrzenie formularza zaświadczenia o prawie do głosowania przed jego wydaniem otrzymanym *hologramem* zabezpieczającym.

Wyborca czasowo przebywający poza miejscem zameldowania na pobyt stały (w tym wyborca zameldowany na pobyt czasowy), a w przypadku wyborcy wpisanego do rejestru wyborców na własny wniosek — przebywający czasowo poza miejscem wpisania do rejestru oraz wyborca nigdzie niezamieszkały, może wziąć udział w głosowaniu w miejscu czasowego pobytu, jeżeli złoży pisemny wniosek o dopisanie do spisu wyborców. Wniosek składa się w urzędzie gminy, na obszarze której czasowo przebywa wyborca, najpóźniej w 5. dniu przed dniem wyborów, **tj. do dnia 21 maja 2019 r.**

W wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadza się także głosowanie przez pełnomocnika. Zgodnie z kalendarzem wyborczym, termin na składanie wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania upływa **w dniu 17 maja 2019 r.**

Do głosowania przez pełnomocnika mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. z 2015 r. poz. 1724 ze zm.).

Instytucji głosowania przez pełnomocnika i głosowania korespondencyjnego nie stosuje się w obwodach odrębnych (art. 54 § 4 i art. 53a § 4 Kodeksu wyborczego).

W zarządzonych wyborach do Parlamentu Europejskiego, organy wyborcze będą wspomagane zapewne przez system informatyczny. Zapewnienie niezbędnego sprzętu komputerowego, łączności oraz zadbanie o fachową i sprawną kadrę informatyczną do obsługi systemu elektroniki wyborczej należy do obowiązków wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w ramach ogólnie rozumianej obsługi w sferze techniczno-materialnych warunków pracy obwodowych komisji wyborczych (art. 156 Kodeksu wyborczego).

Zasady obsługi informatycznej zostaną szczegółowo uregulowane w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej.

W związku z potrzebą odpowiednio wczesnego podjęcia przez organy jednostek samorządu terytorialnego prac związanych z przygotowaniem i organizacją wyborów sygnalizuję powyższe zagadnienia dotyczące wykonania poszczególnych czynności wyborczych z prośbą o terminową ich realizację.

Na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej (www.pkw.gov.pl) dostępne są akty prawne, informacje, wyjaśnienia, komunikaty związane z wyborami do Parlamentu Europejskiego i będą systematycznie zamieszczane wszystkie dokumenty oraz niezbędne druki wyborcze dotyczące tych wyborów. Bieżące informacje, wyjaśnienia i pisma będą Państwu przekazywane na adresy mailowe gmin.

W związku z tym proszę o regularne sprawdzanie poczty elektronicznej, gdyż będzie to „tradycyjnie” główny sposób przekazywania informacji w sprawach związanych zarówno z wyborami jak i sprawami bieżącymi.

Załącznik 1.

DYREKTOR DELEGATURY

mgr Adam Michcik